

ATS 14: 1 KYRKOMÅLNINGAR I UPPLAND FRÅN MEDELTIDENS SLUT. 5

färg, allt mer tillsatta med kalk; så ernåddes mjukhet i öfvergångarna. Därefter uppdrogos åter konturer och veck med brunrött eller svart, detta stundom med temperafärger.

Närmare kännedom om tillvägagångssättet kunna vi få från ett annat håll. Inom den grekiska kyrkan har traditionen för det kyrkliga måleriet fasthållits med obehaglig stränghet, och underrättelser därom få vi af den franske arkeologen Didron, som 1839 besökte berget Athos för studier i dess talrika kloster och kyrkor. Här florerade — kvantitativt taget — ännu måleriet enligt de bysantinska traditionerna, och hvarje mästare hade till sin ledning ett exemplar af en *ἐπιγραφή της ζωγραφικής*, ett arbete, hvilket, fastän ingen af de nu förefintliga handskrifterna är äldre än 1500, säkerligen till sin upprinnelse och sin stomme är vida äldre. Didron lyckades förvärfva ett exemplar af detta, hvilket han utgifvit¹, men han har ock lämnat en intressant skildring af målarnes förfaringssätt, då han hade tillfälle se dem i arbete, och om äfven tekniken undergått förändringar, så bära dock arbetets fördelning och utförande alla spår af att stämma noga öfverens med bruket i västerlandet — och äfven här i nordnorden — under medeltiden. Jag anför därför här Didrons berättelse om, huru pater Joaseph med sina medhjälpare målade den nya stora kyrkan i klostret Esphigmenou. »Jag steg själf upp på mästarens ställning, och jag såg, huru konstnären omgifven af sina lärjungar målade denna kyrkas nartex i fresker. Hans yngre broder utbredde murbruket på väggen; mästaren skisserade målningen; den förste medhjälparen utfyllde konturerna, hvilka mästaren antydt i de bilder, som han icke fann tid att fullborda; en ung lärling förgyllde helgonnimbarna, må-

¹ Då den franska upplagan icke varit mig tillgänglig, citerar jag här och i det följande den tyska öfversättningen af G. Schäfer, *Das Handbuch der Malerei vom Berge Athos*, Trier 1855.